

Az ökumenizmus

Egység a sokféleségben?

Az ökumenikus egyházkép

Az ökumenikus mozgalom története és tanulságai

A római katolikus egyház álláspontjának változása

A történelem folyamán másként gondolkodókkal szemben gyakran alkalmaztak erőszakot a „meggyőzés” eszközeként. Újra meg újra előfordult, hogy a kereszténység nevében tettlegességre került a sor, háborúk dúltak, sőt kiátkozták a másik felet. Ma már a vallásszabadság megkérdőjelezhetetlen alapjává vált legalább az európai kultúrának.

Örvendetesnek tarthatjuk, ha a felekezetek megtalálták az egymással való párbeszéd útját és arra törekszenek, hogy békésen éljenek egymás mellett, emberhez méltó módon közelítve meg a vallás terültén lévő nézetbeli különbségeket.

Az ökumenikus mozgalom olyan irányt képvisel, ahol a különböző tantételek hordereje csökken. A másik fél tiszteletének azonban nem szabadna avval járnia, hogy az igazság veszít a jelentőségéből, amint ezt az alábbi nem alaptalan félelmek is tükrözik:

Pápai enciklika az ökumenizmusról 1928¹

Ha a római egyház elfogadná ezeket az elveket, magát a kinyilatkoztatott isteni igazságot s annak közvetítő szervét, tulajdon tanítói hivatalát tagadná. A keresztény egység és szeretet nem ellenkezhet az isteni igazsággal. S itt éppen az isteni igazságról van szó, amit meg kell védeni

- a **vallási közömbösséggel** szemben, miszerint minden vallás egyenlő értékű;
- a modernizmussal szemben, miszerint a **kinyilatkoztatott igazság relatív** és nem abszolút, vagyis változó időkhöz és körülményekhez mért;
- végül avval a **téves feltételezéssel** szemben, hogy **különbséget lehet tenni a hit alapvető és nem alapvető tanításai közt**, pedig **ahhoz, hogy üdvözljünk, a kinyilatkoztatás valamennyi igazságát hinnünk kell.**

Pán-ortodox zsinat, 1948 Moszkva²

- Az ökumenikus egyház**, amelyet az EÖT³ (Egyházak Ökumenikus Tanácsa) meg akar teremteni, az ortodox egyház véleménye szerint **nem felel meg a kereszténység eszményének és Krisztus célkitűzéseinek.**
- Ez az ökumenikus egyház csak avval törődne, hogy megfelelő politikai eszközök birtokában nemzetközi befolyásra tegyen szert; ez azonban nem egyeztethető össze Krisztus egyházának cselekvési módjával.
- Az edinburghi konferenciától (1937)⁴ számított tíz év folyamán, teológiai alapon **nem került megvizsgálásra az egyház egységének kérdése**; amivel valójában foglalkoznak, az csak **társadalmi, gazdasági és politikai téren való egység** ügye.
- Azok a követelmények, amelyek az EÖT tagságának feltételei, **a keresztény tanítást olyan szűk keretek közé szorítják**, hogy az a kevés hit, ami megmarad, nem elég ahhoz, hogy ellenálljon az ördögi beavatkozásnak.

EGYSÉG A SOKFÉLESEGBEN?

Sok vallásos ember látja, hogy a kereszténység mai megosztottsága, a különféle felekezetek, bizony nem Isten akarata. A Biblia alapján nyilvánvaló, hogy Jézus a keresztények teljes egységét akarta.

Hogy mindnyájan egyek legyenek, amint Te énbennem Atyám, és én Tebenned... hogy tökéletesen eggyé legyenek, és hogy megismerje a világ, hogy Te küldtél engem. (János 17:21-23)

Ez az egység a JEL A VILÁG SZÁMÁRA, hogy a keresztények életében valóban Isten munkálkodik!

Az egység nem valami távoli célként lebegett a korabeli keresztények szeme előtt, hanem megélhető valóság volt számukra. Az Isten akaratában és igazságában való egység garantálta a keresztény közösség összetartását.

¹ Békés Gellért: Krisztusban mindnyájan egy. Pannonhalma: Bencés kiadó 1993. 51. o. a szerző által készített összefoglaló alapján (pontos idézetet lásd: Fila-Jug: Az egyházi tanítóhivatal megnyilatkozásai. Bp.: Örökmécses 1997. 656. o. 3683. sz. cikkely A „MORTALIUM ANIMOS” kezdetű körlevél. XI. Pius alatt)

² Békés 46. oldal

³ Némely értekezésben az „Egyházak Világtanácsa” fordítást olvashatjuk az angol „World Council of Churches” alapján. Mi a nevesebb szakirodalom (Békés, Dolhai) alapján a némethez álló közelebb álló „Egyházak Ökumenikus Tanácsa” (der Ökumenische Rat der Kirchen) elnevezést használjuk.

⁴ Az ortodoxok ezt a konferenciát tekintették az ökumenikus mozgalom kezdetének.

Egység megtartására szólított fel Pál apostol is:

Kérlek azonban titeket testvéreim a mi Urunk, Jézus Krisztus nevére, hogy mindannyian egyképpen szóljatok, és ne legyenek közöttetek szakadások, hanem legyetek ugyanazon értelemben és ugyanazon véleményen. (1 Korinthus levél 1:10)

Igyekeztek megtartani a Lélek egységét, a békesség kötelékével. Egy a test, egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is: egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség. (Efezus levél 4:3-5)

Az egység alapja – a kereszténység kezdetén éppúgy, mint a jelenben és a jövőben –, hogy az egyházban minden tag megtért ember legyen, hiszen Isten csak azokat tudja vezetni Szellemével, akik engedelmesek neki és alárendelik magukat akarátának. Így valósulhat meg gyülekezeten belül az egység, ami a gyülekezetek közötti egység előfeltétele is.

A valóság mutatja, hogy az egység megőrzése nem sikerült. Mi lehet ennek az oka? A "keresztény világot" jellemző szakadások azt mutatnák, hogy Isten ereje és Jézus imája nem lenne elég hathatós?! (lásd Az ökumenikus egyházkép c. fejezetet)

Az egység alapja a tanításban nem csak egy-két hittétel elfogadása.

Menjete el tehát és tegyetek tanítvánnyá minden népet... tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek...(Máté 28:19)

Pál az egységet mélyreható egyezésként értette (mint ahogy erre Jézus szavai is utalnak, amikor az ő és Atya közti kapcsolathoz hasonlítja a tanítványai között uralkodó egyetértést). Pál hangsúlyozza, hogy az egység fontos a tanításban, de az életvitelben, azaz az elmélet megélésében is.

Te azonban követője lettél az én tanításomnak, életmódomnak, szándékomnak, hitemnek, türelmemnek, szeretetemnek, állhatatosságomnak, üldöztetésemnek, szenvedéseimnek... (2 Timóteus levél 3:10)

Legyetek követőim, testvéreim és azokra figyeljete, akik úgy élnek, ahogyan mi példát adtunk nektek. Mert sokan élnek másképpen, akikről sokszor mondtam nektek, most pedig sírva is mondom, hogy Krisztus keresztjének ellenségei. (Filippi levél 3:17-18)

Minden őszintén gondolkodó emberben felmerülhet a kérdés: napjainkban az egymással egyet nem értő felekezetek mindegyike valóban követni akarja Jézus tanítását?!

A Szentírás nem sorol fel minden lehetséges tévtanítást, hanem a helyes tanítást közvetíti, hogy az igazság által minden korban, minden kultúrában képesek legyenek a keresztények Isten akaratát képviselni, az attól eltérőt elvetni. A keskeny út nem változik, minden időben ugyanaz marad.

Küzdjete a hitért, ami egyszer és mindenkorra a szentekre bízott. (Júdás levél 3)

Az EÖT így definiálja magát⁵:

Az Egyházak Ökumenikus Tanácsa azon egyházak testvéri társulása, amelyek a Szentírás szerint Istennek és Üdvözítőnek vallják a mi Urunkat, Jézus Krisztust, és az a törekvésük, hogy válaszoljanak közös hivatásukra az egy Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek dicsőségére.

A leszűkített egységfogalom annak a kényszerű ténynek a következménye, hogy más pontokban nem sikerült egységre jutni. Az egység feltétele nem valami "minimum" keresése, amit mindenki elfogad. A hit minimalizálása árán elért békesség csak emberi próbálkozás marad, hisz' nem az isteni igazságra épül.

Nem azért írtam nektek, mintha nem tudnátok az igazságot, hanem azért, mert tudjátok az igazságot, és azt, hogy semmiféle hazugság nem származhat az igazságból. (1 János levél 2:21)

Aki túllép ezen és nem marad meg Krisztus tanításában, abban nincs benne Isten... Ha valaki hozzátok érkezik, és nem azt a tanítást viszi, ne fogadjátok be a házatokba, és ne is köszöntsetek, mert aki köszönti, közösséget vállal gonosz cselekedeteivel. (2 János levél 9-10)

⁵ Az EÖT 3. konferenciáján fogalmazták meg (1961, New Delhi) Békés 23. o. lásd még: www.wcc-coe.org „Who are we?”

Sokan az idők jeleit vélik felismerni az ökumenikus mozgalomban. Az Újszövetség szigorúnak tűnő szavai már nem illenének a korhoz, s elvesztették volna érvényességüket?! "Az igazság és tévelygés lelke" megkülönböztetésnek ma már nincs valóságalapja?! (1 János levél 4:6)

Ha csak ez a "minimum-hitvallás" lenne az egymással való közösségvállalás feltétele, akkor hogyan vélekedjünk azok sokaságáról, akik a két évezred alatt életüket adták hitükért, kitarva amellel, amit igaznak tartottak. Lényegtelen dolgokért adták életüket? Ha valaki mártírként tiszteli őket, miközben maga már összemossa az igaz és helytelen hit határait – hisz Krisztus és a Szentháromság megvallásán kívül szinte minden más hitétel lényegtelené válik számára –, akkor következetlen és hűtlen az elődök önfeláldozásához, hisz akik megölték őket, azok is hitték a fenti bázisformula tanait!!!

Az ökumenikus mozgalommal egyetértő egyházak elfogadják különböző vélemények pluralizmusát a következő tanítási kérdésekben is: a HIT forrása, az ÜDVÖSSÉG alapja és módja, KÁNON, ISTENKÉP, EMBERKÉP, EGYHÁZKÉP és BIBLIAÉRTELMEZÉS.

Egyes tanításbeli eltéréseknek messzemenő következményei vannak.

Néhány konkrét példa ennek szemléltetésére:

A HIT FORRÁSA:

A Szentírás és a Szenthagyomány a hit forrása vagy csak egyedül a Szentírás (sola scriptura)?

KÁNON:

Az is elfogadható, hogy ugyanazokat a könyveket valaki apokrifeknek, azaz nem kanonikusnak tartja és elveti, mások pedig "deuterokanonikusnak", azaz csak "kicsit késve", a XVI. század közepén⁶ kanonizáltaknak?!

Ha abban sincs egység, hogy mi ihletett Istentől ill. mi a hit forrása, akkor mi nyújt alapot az egységre?!⁷

ÜDVÖSSÉG:

Csak hit és kegyelem által vagy érdemeink jutalma is?

EMBERKÉP, ami messzemenően kihat az ISTENKÉPre:

Némelyek szerint Isten eleve elrendeli az emberek sorsát⁸, mások pedig azt hangsúlyozzák, hogy Isten felelősséget és szabadságot adott az embereknek.

Teljesen romlott az ember, nem képes semmi jóra, vagy ez nincs így?

El lehet bukni Istentől, ami azt fejezi ki, hogy a megtérés után is megmarad az ember szabad akarata, vagy nem lehet elbukni, akármilyen súlyosan is vétkezik az ember?!

EGYHÁZKÉP:

Némelyek szerint az egyház láthatatlan, mások szerint látható. (A katolikusok nagyon is hangsúlyozzák, hogy az egyház látható s a püspökök apostoli folytonossága révén "reális módon" öbennük áll fenn. A protestánsok éppen az egyház láthatatlanságát emelik ki.)

Igaz, hogy az egyház feje csak Jézus Krisztus, s az is igaz, hogy nem csak ő, hanem földi helytartója a pápa is?!

Igaz, hogy az Újszövetségben már nincs szükség papságra vagy a papság nélkülözhetetlen?

BIBLIAÉRTELMEZÉS:

Bizonyos "Tanítóhivatal" privilégiuma vagy Isten a Szellemével minden keresztényt el akar vezetni Igéjének megértésére?

Az is elfogadható, hogy némely liberális teológus megkérdőjelezi a csodákat, a feltámadást, Jézus isteni természetét s ez által közvetve a Szentháromságot is tagadja?!⁹

A fundamentális és liberális teológusok közötti véleménykülönbségeket saját egyházon belül is megtűrjük, még **az EÖT által minimálisra redukált hitvallás elvetését is tolerálják**. Ha ilyen alapvető kérdésekben való különbségek felett is szemet hunynak, hol marad az igazság?!

⁶ Trident 1544-63.

⁷ Főleg, ha a katolikus egyház az I. Vatikáni zsinaton (1870) kimondja: „Aki a Szentírás minden könyvét, minden részükkel együtt úgy, mint azokat a Tridenti zsinat felsorolta, szentnek és kanonikusnak el nem fogadja, vagy azok isteni sugalmazását tagadja legyen kiközösítve.” (Fila Béla: Egyházi Tanítói Hivatal Dogmatikai Megnyilatkozása. Bp: Pázmány 1989 47.o. 3029. cikkely)

⁸ Konzervatív reformátusok és néhány kisebb protestáns közösség

⁹ Pl.: R. Bultmann, Albert Schweizer

Ez az **igazságon túllépő tolerancia** a saját egyháztaggokkal szemben kihat arra is, hogy más egyházak eltérő tanait sem akarják tévesnek tartani.

A határok elmosása a helyes és helytelen tanítás között magával hozza, hogy néhányan már a keresztény gondolatvilág keretein is túl akarnak lépni.

Az utóbbi időkben több egyház emelte fel a hangját- különösen Ázsiában és Latin-Amerikában is, egy “szélesebb körű” ökumenizmus vagy un. “makro-ökumenizmus” mellett, ami olyan értelmezés, ami megnyitná az ökumenikus mozgalmát más, nem keresztény vallási és kulturális hagyományok felé.¹⁰

Aki kereszténynek vallja magát az nem vetheti el Jézus szavait, ami szerint ő az ÚT az IGAZSÁG és az ÉLET. (János 14:6)

Nincs üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, mely által üdvözülhetnének. (Apostolok cselekedetei 4:12)

Az ökumenikus gondolkodás olyan, mint egy fordítottan arányos egyenlet, minél több hitvet feladunk és lényegtelennek tartunk, annál több minden tűnik elfogadhatónak, hisz nem érvényesül már az igazság fényének leleplező volta.

Sajnos az emberek többsége mindig szerette az egyszerűbb és felszínesebb megoldásokat. Tulajdonképpen az ökumenikus gondolkodás is ezt példázza. Tartsuk fenn látszólag az egységet - anélkül, hogy igazán megvizsgálánánk azokat a pontokat, amelyekben nem értünk egyet! Így a 'harmónia' nem az egyetértésen alapul, hanem inkább azon, hogy igyekeznek a vitát és a kényes kérdések megbeszélését kerülni. Evvel saját fő célkitűzésükhöz, “az egyház egysége és megújulása”¹¹, lesznek hűtlenek. Az ökumenizmus nem törekszik az egyes csoportok között fennálló dogmatikai, tanításbeli különbségek felszámolására, így csak látszólagos egységet hoz létre. A következő idézetek jól megvilágítják az ökumenizmus lényegét:

Az egyházaknak szabadságuk van arra, hogy a hitet a saját módjukon értelmezzék.¹² A keresztény ökumenikus törekvés célja tehát az, hogy egyetemes közösségbe gyűjtse össze a világon élő valamennyi különböző hitvallású keresztény egyházat és krisztushívőt.¹³ Anélkül, hogy feladnák saját hitüket, a felekezeti határok elveszítik jelentőségüket.¹⁴ Olyan egyházi egységről van szó, amelyben az egyházaknak nem kell lemondaniuk sajátos örökségükről és önazonosságukról.¹⁵

Az egység megvalósítása érdekében tett lépések nem érintik a lényegét, hiszen akkor az egyes egyházaknak saját identitásukat kellene feladniuk. Az ökumenizmus nem kér „hűtlenséget” a saját vallási hagyományokhoz.

A különbözőségek nem szűnnek meg, csupán elválasztó jellegüket veszítik el, megbékélnek egymással.¹⁶ Nem nézhetjük fájdalom nélkül azt a jelenséget, hogy ugyanannak az utcának két oldalán két különböző felekezet temploma álljon, mint két rivalizáló szatócsbolt.¹⁷

Bár Dolhai Lajos, katolikus szerző itt ilyen erős szavakat használ, egy sorral később már enyhíti is a helyzetet:

Az egység felé haladva reálisnak kell lennünk, s meg kell elégednünk kis lépésekkel.

Sok protestáns még “reálisabb” s abban hisz, hogy az egység *“ezen a földön nem valósítható meg... az újraegyesülés nem tartozik evilági kategóriába”*¹⁸

Tehát azt kell mondanunk, hogy az egységről alkotott elképzelésekben sincs egység.

A jól ismert ökumenikus szlogen tetszetősen tárja elénk, hogy miért is kell elfogadni a felekezeti megosztottságot és észrevétlenül, megfellebbezhetetlen igazságként lopja be magát a szívekbe:

¹⁰ www.wcc-coe.org Self-Understanding of the WCC 2.6. E kérdéshez lásd még a weboldalukon lévő interkulturális és vallásokat átfogó tevékenységeikről szóló tanulmányukat a „what” címszó alatt (Interreligiöser Dialoge und Beziehungen zu anderen Religionen).

¹¹ The Self-Understanding of the WCC chapter 3

¹² www.wcc-coe.org Basic of the WCC page 1.

¹³ Dolhai 11.o

¹⁴ Dolhai: Bevezetés az ökumenizmusba. Bp.: Jel kiadó 2002 21.o.

¹⁵ Dolhai 22.o.

¹⁶ Dolhai 109.o.

¹⁷ Dolhai 10.o.

¹⁸ Káldy Zoltán evangélikus püspök a Lutheránus Világszövetség eviáni konferenciáján Dolhai 105.o.

A lényeges dolgokban egység, egyebekben szabadság, de mindenben a szeretet¹⁹

Ez a kijelentés a szeretet és a szabadság e világ szerinti értelmezésére épül. A krisztusi szeretet összefügg az igazságszeretettel is: A szeretet *“nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal”* (1 Korinthus levél 13:6). Nem hagyhatom a másikat tévúton járni, meg sem próbálva segíteni neki, mondván “majd csak Istenhez jut ő is.” S milyen megtévesztő e közönyt szeretettel azonosítani! A szeretet mindig kész felelősséget vállalni s azon igyekezni, hogy a másik közelebb kerülhessen Istenhez. (Ezékiel 3:16-19)

A helyes szabadság nem emeli magát az igazság fölé. A Krisztust követő ember bár szabad, de nem akar eltérni a bibliai tanítástól és gyakorlattól. Az Ige nem ok nélkül óv:

Mert nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én Mennyei Atyám akaratát. Sokan mondják majd nekem ama napon: Uram, Uram, nem a te nevedben prófétáltunk-e, nem a te nevedben úztünk-e ki ördögöket, és nem a te nevedben tettünk-e sok csodát? És akkor kijelentem nekik: Sohasem ismertelek titeket, távozzatok tőlem ti gonosztevők! (Mát 7: 21-23)

Az “igazság pluralizmusa”, “sokszínűség”, “kölcsonös gazdagítás”, “hitbeli önazonosság” s egyéb hangzatos fogalmakkal szépített különbözőségek mellett megfigyelhetünk egy másik irányt is: aki többet, és lényeg érintő egységet akarna azt “totális egységre” törekvőnek és “szuperegyházban” hívőnek bélyegzik.

Az ökumenizmus a “**megbékélt különbözőségek**” útja²⁰, de nem a valódi igazságban való egységé. “**A másik kölcsönös elfogadása a maga másságában**”²¹ elv éppen a különbözőségek fennmaradását munkálja. Ez csak kísérlet a bibliai egység imitálására, a vitatkozások mellőzésével. Ez egy olyan rekonstrukciós törekvés, ami megreked az emberi látszatbéke szintjén.

Tanulmányunkat az Egyházak Ökumenikus Tanácsának weboldaláról vett idézettel záránk:

Mindnyájan valljuk, hogy bűnös önfejűség választ el minket és emberi tudatlanságunkban nem tudjuk felismerni Isten jövőbeli tervét.²²

Ha ezt a negyven éve megfogalmazott gondolatot most is aktuálisnak tartják magukra nézve, akkor ez a kijelentés valóban helytállóan bizonyul.

¹⁹ A mondás eredetéről lásd: www.mun.ca/rels/restmov/texts/unitas/essrev.html

²⁰ a Lutheránus Világszövetség elgondolása, Dolhai: 109.o.

²¹ Dolhai 108. o.

²² www.wcc-coe.org New Delphi Statement of Unity I.3.

AZ ÖKUMENIKUS EGYHÁZKÉP

Az Egyházak Ökumenikus Tanácsának egyháztani alapelvei:²³

1. *Krisztus egyháza alapítójának szándéka szerint egyetlen és egy. Ez az egység láthatatlanul ma is fennáll Krisztusban. Az egyházszakadások emberileg érthető történeti és kulturális okokkal magyarázhatók.*
2. *A fennálló egyházak töredék jellege: nem teljeselek, így egyikük sem azonosítható Krisztus egyházával.*
3. *Az igazi egyház bizonyos elemei minden egyházban megtalálhatók. (amit a tagegyházak elismernek)*

Krisztus egyháza alapítójának szándéka szerint egyetlen és egy. Ennek alapja, hogy minden tagja keresztény, s így minden tag élő és mindegyiket Isten Szent Szelleme vezeti a helyes gondolkozásra és életvitelre. Sok felekezet elismeri, hogy soraiban ez nem így van, és helyi gyülekezeteikben a hívők és az álkeresztények keveréke gyülekezik, így a közösség bibliai értelemben nem Krisztus egyháza. (Apostolok cselekedetei 5:12-14, 2 Kor 6:14)

Aki "töredékes jellegről"²⁴ és nem teljesen biblikus egyházzal beszél, az maga is elismeri, hogy közössége nem azonos a Krisztus tanítása szerinti egyházzal. (1 Timóteus levél 3:15) Hisz hívők és álkeresztények között lehetetlen az a szeretet és egység (János 13:34-35; 17:17-26), ami csak a tanítványok között valósul meg, amelyről a kívülállók is felismerhetik, hogy Isten velük van. Éppen ez a felismerhetőség mutatja az egyház látható jellegét a világban. A látható egyház valóságát sokan tapasztalati alapon tagadják és tagadniuk is kell, amíg elfogadják és tanítják, hogy a látható helyi gyülekezet a búza és a konkoly mezeje²⁵, vagyis hívők és hitetlenek elegye.

Ha egy ilyen közösségen belül a szeretet és egység nem valósulhat meg, akkor még kevésbé lehetséges ez eltérő tanítást valló és különböző célokat képviselő felekezetek között. Ez egy jól látható láncreakció, hisz sem önállóan, sem együttesen nem képesek arra, hogy Krisztus egyházát hitelesen bemutassák. Ez saját magukra nézve leleplező tanúbizonyság, hiszen a népegyházakra jellemző felhígulás már a szabadegyházaknál is jelentkezik.

*A "történeti és kulturális okok"²⁶ jól csengő kifogások csupán. **A szakadás valódi oka a Biblia szerint mindig engedetlenség és bűn, gőg és önkény. A Biblia gondolatvilágától idegen, hogy szakadás után is mindkét fél Krisztus egyháza maradjon, és egymást különvált testvéreknek nevezzék.***

Ehhez hasonló tetszetős ködösítés, hogy az anglikán egyház "híd egyháznak" tekinti magát a katolicizmus és protestantizmus között²⁷, valamint az evangélikusok "középen" állónak vallják magukat. Beszélhetünk ilyenről az Ige fényében?!

A Galata levél az önzést, viszálykodást, széthúzást és pártoskodást a test cselekedetei között sorolja fel, s oly' elítélendőnek tartja e bűnöket is, hogy a felsorolás a következő szavakkal zárul: "akik ilyeneket cselekszenek, nem öröklik Isten országát". (Galata levél 5:19-21)

Kérlek titeket, testvéreim, tartsátok szemmel azokat, akik szakadásokat és botránkozásokat okoznak. (Róma levél 16:17-18) Csodálkozom, hogy attól, aki Krisztus kegyelme által hívott el titeket, ilyen hamar más evangéliumhoz pártoltok, pedig nincsen más. De egyesek megzavartak titeket és el akarják fordítani a Krisztus evangéliumát. Viszont még ha mi magunk, vagy egy mennyből való angyal hirdetne is nektek evangéliumot azon kívül, amit mi hirdettünk, átkozott legyen. (Galata levél 1:6-9) A szakadást okozó ember elől egy vagy két intés után térj ki, tudván, hogy az ilyen ember kivetkőzött önmagából, bűnben él, és magában hordja ítéletét. (Titusz levél 3:11)

Az engedetlenség eredménye a szakadás, vége az ítélet.

A szakadások igazolására sokszor az **1 Korinthus levél 11:19**-et szokták felhozni, miszerint "szükséges, hogy szakadások legyenek közöttetek". Ha valaki téves eszmét képvisel, s ehhez ragaszkodik, akkor elengedhetetlenül ki fog szakadni és ki is kell szakadnia az igazságot képviselő egyházból, **hisz ha a téves és a helyes együtt lenne, az egyház elvesztené az igazság képviselőjére való igényét ill. a fővel, azaz Krisztussal való azonosságát.** (lásd Jelenések 2-3. részének figyelmeztetései)

A szakadások áldásos voltának szemléltetésére szokták használni a **test hasonlat** (1 Korinthus levél 12:12-27) torz értelmezését, miszerint a különféle tagok különféle egyházakat szimbolizálnak. Ez azt jelentené, mintha Isten eleve

²³ Békés. 26.o. az Amszterdami Alkotmány(1948) és a Torontói Határozat(1950) alapján

²⁴ lásd fent 2. pont

²⁵ Ezt a hamis magyarázatot már Ágoston is használta, az "egyházban" uralkodó állapotok legalizálására, annak ellenére, hogy Jézus hangsúlyozta: "a szántóföld a világ". Máté 13:38

²⁶ lásd fent 1. pont

²⁷ Dolhai 75.o.

akarta volna a megosztottságot. Ha ez a magyarázat helyes lenne, a Világtanács szemléletné leginkább Krisztus Testét, a maga "sokszínűségével". Ám ez a magyarázat a gyakorlati tapasztalatok kényszere által, olyan kívánság szüleménye, amely bibliai igék hamis értelmezésével a biblikusság látszatát kelti.

A szövegösszefüggés világosan mutatja:

- amikor ez íródott még szó sem volt különféle felekezetekről
- Egy gyülekezet egyes tagjainak adott ajándékokról van szó, ahol a tagok engedelmességük által építik a testet, és egészítik ki egymást. Lásd Efezus levél 4:16

Lásd még "*Minden keresztény egysége*" című írásunkat.

A szakadásról való következtelen gondolkodásmód karöltve jár a megalkuvás egyéb elméleteivel.

Néhány idézet az EÖT felfogásának szemléltetésére:

- **Az egyházaknak szabadságuk van arra, hogy a hitet a saját módjukon értelmezzék.**²⁸
- **Az EÖT nem szuperegyház és soha nem is szabad azzá válnia. „Továbbá az ebbe a közösségbe tartozó egyházak maguk is különböző egyházfogalmat vallanak, s ezért ennek a közösségnek a jelentőségéről vallott felfogásuk is különbözni fog.”**²⁹
- **Az EÖT-tagság nem foglalja magába az egyház egységének lényegével kapcsolatos konkrét tantétel elfogadását.**³⁰
- **A tagegyházaknak teljes joguk van elfogadni vagy visszautasítani az EÖT nyilatkozatait, állásfoglalását vagy döntéseit.**(!!!)³¹
- **A tagegyház nincs kötelezve arra, hogy a többi tagegyházat a szó valódi és teljes értelmében egyháznak tekintse.**(!!!)³²

Ezek a gondolatok világosan mutatják, hogy **nincs szó a valódi egységre jutásról** és a megosztottság felszámolásáról. A felhívás arra, hogy tartózkodjanak mindattól, ami a testvéri viszonyt zavarná, tulajdonképpen a viták elkerülésére szólít fel. **Nem a különbségek tünnek el, vagy lettek kisebbek, hanem igyekeznek nem bolygatni bizonyos kényes kérdéseket, azaz leplezni és feledtetni a fennálló egységtelenséget.** Ez ahhoz hasonlít, amikor egy társaságban ajánlatos egy bizonyos témát kerülni...

Az egymáshoz való közeledés alapja keresztények között csak az igazság lehet- s így az egység alapja is. Az igazságon túllépő tolerancia: "hitet a saját módjukon értelmezzék", Pál apostol figyelmeztetését látszik betölteni:

Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük. Az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mondákhoz odafordulnak. (2 Timóteus levél 4:3-4)

Az igazsághoz való ilyen hozzáállás nem az igazságot teszi sokszínűvé, hanem a tévtanítások forrása. A különbözőségek nem az egységet igazolják, hanem az engedetlenség botránykövei.

Ha valaki tévtanokat hirdet, és nem tartja magát a mi Urunk, Jézus Krisztus egészséges beszédéhez, és a kegyességhez illő tanításhoz, az felfuvalkodott és nem tud semmit, hanem a vitatkozás és a szóharc betegségében szenved, amelyből irigység, viszálykodás ... származik. (1 Timóteus levél 6:3-4)

Isten igéjének helyes értelmezéséről és tiszteletéről pedig a biblikus, tiszta életvitel és a szeretet tanúskodik. A keresztények a Szent Szellem által minden időben egy testté formálódnak, amely

Az élő Isten egyháza, az igazság oszlopa és erős alapja. (1 Timóteus levél 3:15)

Felhasznált irodalom:

Békés Gellért: Krisztusban mindnyájan egy. Pannonhalma: Bencés kiadó 1993.

Dolhai: Bevezetés az ökumenizmusba. Bp.: Jel kiadó 2002

www.wcc-coe.org

²⁸ www.wcc-coe.org Basic of the WCC 1. oldal 3. bekezdés Toronto Statement 1950 idézve

²⁹ www.wcc-coe.org Who are we? Towards the Common Understanding and Vision of the World Council of Churches Chapter 3. „The Self-Understanding of the WCC”

³⁰ www.wcc-coe.org Who are we? Towards the Common Understanding and Vision of the World Council of Churches 1.12. the „Toronto Statement”

³¹ Békés 24. o. a szerző összefoglalója autentikus dokumentumok alapján

³² Békés. 25.o. a Torontói Határozat alapján